

Sociale veiligheid op Impuls

Nooit meer naar school

Heb ik wel de juiste schoenen aan?
Of het goede merk in mijn kleren staan?
Is het stom wat ik vandaag heb aangedaan?
Mama help, ik heb geen idee

Ik voel tranen als ik word gepest,
ik wil niemand pijn doen en ik doe mijn best
Maar ik ben nou eenmaal anders dan de rest
Mama help, wat moet ik daar nou mee

*Ooo, mama ze pesten me zo
Iedereen plaagt me
En zo wil ik geen dag
meer naar school terug*

Soms dan droom ik dat de schoolbel gaat,
en dat heel de klas op mij te wachten staat
dat er iemand naar mij luistert als ik praat
en met spelen dan doe ik lekker mee

*Ooo, mama ze pesten me zo
Iedereen plaagt me
En zo wil ik geen dag
meer naar school terug*

Jij vindt me toch wel lief
Ik twijfel echt aan alles
toe zeg me alsjeblieft
dat dat nog het geval is
Jij die mij het beste kent
weet dat ik onzeker ben

*Ooo, mama ze pesten me zo
Iedereen plaagt me
En zo wil ik geen dag
meer naar school, nooit meer naar school,
nooit meer naar school terug*

VOORWOORD.

Impuls stimuleert.....

Een veilige en plezierige schoolomgeving

Dat het op school veilig is, is niet altijd vanzelfsprekend.

Net zoals we kinderen leren rekenen, lezen, schrijven, leren we ze ook om te gaan met anderen/medeleerlingen. En ook dat gaat met vallen en opstaan; meestal gaat het goed, soms minder goed en af en toe gewoon fout.

In dit document beschrijven wij onze gedragsregels en hoe wij met kinderen werken aan sociale vaardigheden maar ook wat de stappen zijn als het mis dreigt te gaan en er is sprake van pestgedrag en/of agressie/geweld.

Natuurlijk willen we dat onze maatregelen ook leiden tot een 'een veilige school'.

Daarom meten we, middels een enquête, jaarlijks de veiligheidsbeleving van al onze doelgroepen: ouders, leerlingen en leerkrachten.

Onder een veilige school verstaan wij:

- Op onze school wordt minimaal 1% minder gepest dan het landelijk gemiddelde van 8%.
- Leerlingen bespreken het met hun leerkracht wanneer zij zich gepest en/of bedreigd voelen. (>80%)
- Leerkrachten hebben vertrouwen in de schoolleiding en in elkaar. (>80%)
- Leerkrachten spreken mét i.p.v. over elkaar (>80%)
- Ouders voelen zich vrij om in gesprek te gaan met de leerkracht en/of de schoolleiding. (>80%)
- De schoolregels zijn duidelijk en bij iedereen bekend.(>80%)

Door onze preventieve aanpak en door de duidelijke stappen die we zetten als het misgaat, werken we aan bovengenoemde doelstellingen. Zo werken we aan wat graag willen zijn:
een veilige school!

Team en MR Impuls

1 Omgangsregels

Schoolregels

In onze school gelden de zogenaamde 'kapstokregels'.

Aan deze regels kan namelijk bijna alles worden 'opgehangen'.

Bovendien zijn ze opgesteld op rijm, zodat ze makkelijk kunnen worden onthouden.

De regels hangen op zichtbare plaatsen in de school.

Klassenregels

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. klassenregels. De klassenregels zijn op een zichtbare plaats in de klas opgehangen.

2 Preventieve aanpak

‘Voorkomen is beter dan genezen’

Op verschillende manieren zijn we op school bezig met het zorgen voor een veilig klimaat. Hieronder worden wat verschillende dingen genoemd die moeten leiden tot een prettige sfeer, in de klas en daarbuiten.

1. Pleinwacht
2. Omgangsregels
3. Kennis van de fasen van sociale ontwikkeling
4. Spellen en oefeningen die groepsvorming bevorderen
5. Godsdienstmethode Trefwoord
6. In de klas is evenwicht tussen structuur, affectie en ruimte
7. Samenwerken
8. SOVA aanpak
9. Volgsysteem SEO
10. Leerlingenraad

Pleinwacht

Het plein kan een plek zijn waarop pesterijen ongemerkt plaats kunnen hebben. Daarom kiezen wij ervoor om tijdens pauzes met alle leerkrachten buiten te zijn. Hoewel onze insteek erop is gericht dat leerlingen zelf hun grenzen aangeven en hun problemen op leren lossen, is het goed om beschikbaar te zijn voor de kinderen wanneer het ‘mis’ gaat. Er is tevens ‘pleinwacht’ vanaf 8.20 en vanaf 13.00.

Omgangsregels

Zie hoofdstuk 1

Kennis van de sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen verloopt in fasen. (Erikson). Bij elke fase hoort typerend gedrag van opvoeders. Kennis van deze fasen helpt de leerkrachten bij het bereiken van een goede groepssfeer.

1. 0-2 jaar: vertrouwen in volwassenen. Ook wel de hechtingsfase genoemd. Deze fase vindt vooral thuis plaats.
2. 2-4 jaar: vertrouwen in zichzelf: het kind leert zichzelf kennen door te handelen. Volwassenen moeten het kind in staat stellen grenzen te ontdekken. Letterlijk; het vallen en opstaan. In groep 1 ligt de nadruk op het wennen aan school. In groep 2 ligt de nadruk op het elkaar leren kennen. Het samen spelen en samen delen.
3. 4 – 7 jaar: vertrouwen in de groep
In deze fase gaat het kind zich bewust in groepen begeven. Dat betekent rekening houden met anderen. Het kind leert in deze fase dat het anderen nodig heeft om verder te ontwikkelen. Wanneer in groep 3 twee kleutergroepen worden samengevoegd, zal het leren samen te werken en spelen ook daar weer aandacht

moeten krijgen. Er moet een nieuwe groep worden gevormd. In groep 4 moet de veiligheid aanwezig zijn.

4. 7-10 jaar: bewust worden van verschillen:

In deze fase worden kinderen zich echt bewust van de onderlinge verschillen. In tegenstelling tot voorgaande fasen, wordt ook waarde toegekend aan deze verschillen. Het kind ontleent zijn status aan zijn didactische/sociale positie in de groep.

In groep 5 wordt de groepssfeer gestabiliseerd. Verschillen tussen leerlingen worden meer zichtbaar en uit de manier waarop kinderen daar mee om gaan, zal blijken of de groep gevormd is tot een positieve groep. In groep 6 komt de nadruk meer te liggen op het zelfstandig oplossen van problemen. Hierdoor moet een zelfverantwoordelijke klas ontstaan waar respect heerst voor elkaar.

5. 10-18 jaar: bewust worden van eigen identiteit:

Deze fase wordt puberteit genoemd. Het kind gaat op zoek naar wie hij/zij is en wat hij/zij wil worden. In groep 7 raken veel kinderen in de (pré)puberteit. Omdat kinderen op zoek gaan naar hun eigen identiteit, zullen de posities in een klas kunnen veranderen en kunnen vriendschappen onder druk komen te staan. Ook gaan kinderen de strijd aan met regels.

Godsdienstmethode Trefwoord

Tijdens de Godsdienstlessen praten we met de kinderen over hoe je met elkaar omgaat volgens de 10 'geboden' of liever gezegd: 'leefregels' die in het Bijbelboek Exodus beschreven staan.

Evenwicht tussen structuur, affectie en ruimte

Een kind hoort te weten waar hij zich aan dient te houden (structuur / veiligheid).

In een sfeer van structuur heeft pesten minder kans. Té strakke discipline echter, verhoogd weer de kans op pesten. De structuur en de daarbij behorende regels moeten voor de kinderen logisch en rechtvaardig te zijn. Samen met de kinderen worden daarom de groepsregels gemaakt en eventueel ondertekend.

Affectie is naast de structuur belangrijk. De affectie moet uitstralen: "Leuk, dat jij ook in deze groep zit; je mag er zijn."

Ruimte is tenslotte nodig om jezelf te ontwikkelen.

Samenwerken

In onze visie staat dat we het samen leren belangrijk vinden. Naast het cognitieve doel (door samenwerken wordt kennis beter verinnerlijkt) heeft dit ook een belangrijk sociaal doel.

Kinderen leren door samenwerken o.a.:

- a. beter naar elkaar luisteren,
- b. begrip hebben voor elkaar,
- c. een compromis sluiten
- d. talenten van anderen ontdekken

Methode sociale vaardigheden

Vanaf schooljaar 2010-2011 werkt Impuls met het programma: “**de vreedzame school**”.

Met dit programma, streven wij ernaar om kinderen te leren:

op een democratische wijze met elkaar beslissingen te laten nemen

constructief conflicten op te lossen

verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de gemeenschap

een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen

volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht.

Om dit te bereiken, geven we elke week een les van 30-45 minuten. De les vormt de basis van waaruit een aantal activiteiten volgen om het geleerde in de praktijk te brengen.

Als leerkrachten proberen we elke kans te benutten om leerervaringen in de praktijk op te doen.

Volgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling

Wij volgen de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen middels de vragenlijsten die horen bij de vreedzame school.

Wij gebruiken:

Een vragenlijst over de leerling, in te vullen door de leerkracht.

Dezelfde vragenlijst over de leerling in te vullen door de leerling zelf, vanaf groep 6.

Een groepsklimaatvragenlijst, ook in een onder-, midden- en bovenbouwversie

Dezelfde groepsklimaatvragenlijst, in te vullen door de leerlingen; vanaf groep 6

Leerlingenraad

Op Impuls is een leerlingenraad actief. De leerlingenraad vertegenwoordigt de leerlingen en vergadert 1 keer per 6 weken met de directeur van de school.

Waarom een leerlingenraad?

1. leerlingen hebben het recht hun mening te geven over zaken die voor hen van belang zijn. Zij zijn ‘schoolbewoners’ en hebben dus te maken met de gang van zaken op hun school.
2. leerlingen zijn ook ‘ervaringsdeskundigen’. Zij kunnen als geen ander vertellen over de speelvoorzieningen en speelplekken.
3. wanneer kinderen betrokken worden bij afspraken die gemaakt worden in school zullen zij zich meer verantwoordelijkheid voelen om zich aan deze afspraken te houden. Datzelfde geldt voor de (her) inrichting van school en plein en de organisatie van activiteiten.
4. door de samenwerking van kinderen en volwassenen zullen kinderen meer begrip krijgen voor standpunten van volwassenen zodat volwassenen kindvriendelijker gaan denken.
5. leerlingen die zich serieus genomen voelen, zullen anderen ook sneller serieus nemen.
6. leerlingen leren hun standpunten beargumenteren en verdedigen maar leren ook compromissen sluiten en begrip tonen voor standpunten van anderen.

3. Pestprotocol

Ondanks alle preventieve maatregelen, kan het nog steeds voorkomen dat er gepest wordt. In het pestprotocol staat beschreven hoe wij dit probleem aanpakken.

Waarom is pesten een probleem?

1. De gepeste heeft geen goede tijd op school, ook als hij op dat moment niet wordt gepest, maar de dreiging van opnieuw gepest worden is steeds aanwezig. Een trauma voor het leven is zeer reëel. De gepeste kan zo angstig worden, dat ook de sociale contacten met andere kinderen moeilijker wordt. Het zelfbeeld, en het zelfvertrouwen brokkelen snel af. Menig gepest kind heeft met zelfmoordplannen rondgelopen en soms zelfs helaas uitgevoerd.
2. De pester leert op een verkeerde manier met mensen omgaan en roest vast in dat patroon. Andere mensen gaan ook van hem verwachten, dat hij pest. De pester die geleerd heeft door intimidatie zijn zin te krijgen, heeft meer kans om in de criminaliteit terecht te komen.
3. De sfeer in de groep lijdt onder het pesten. Het kan kinderen in gewetensnood brengen, dat zij niets aan het pesten (denken te) kunnen doen. Weer andere kinderen krijgen een verkeerde kick van het zien van pesterijen.
4. Pesten gaat ten koste van het leren.
5. Kinderen hebben recht op veiligheid

Plagen en pesten, wat is het verschil?

Iedereen plaagt wel eens iemand. Je kietelt als geintje iemand onder zijn voeten of verstopt zijn tas. Het gebeurt over en weer. Het is een spelletje, niet altijd leuk maar nooit echt bedreigend. De kinderen zijn bij plagen vaak aan elkaar gewaagd. De plager heeft niet als doel de ander te beschadigen.

Bij pesten heeft de gepeste pijn, fysiek of geestelijk, is het bedreigend en vaak gericht op één persoon. Het is ook niet voor eventjes, maar voor een lange tijd.

“Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of groep ten opzichte van één of meer andere leerlingen die niet meer in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.”

(citaat uit boekje “pesten op school” van Bob v.d Meer, psycholoog en onderwijskundige)

Bij pesten zien we dus een duidelijke **slachtofferrol** en een duidelijke **daderrol**.

Signalen die kunnen duiden op pesten:

- vaak alleen staan in de pauze
- steeds contact zoeken met de pleinwacht
- niet mee mogen doen met een spel
- vaak met jongere kinderen spelen
- niet naar buiten willen
- zuchten of steunen van andere kinderen als slachtoffer een idee aandraagt of iets zegt in de klas

- negatieve (onterechte) uitlatingen over het kind en/of zijn familie
- negatief reageren op een fout van een kind, meer dan op fouten van anderen
- lichamelijke klachten zoals hoofdpijn en buikpijn
- niet meer naar school willen
- nachtmerries
- bedplassen
- niet op feestjes worden uitgenodigd
- bepaalde kleren niet meer aan willen
- gauw prikkelbaar zijn

Uiteraard kunnen deze signalen ook op iets anders duiden.

Ga in elk geval het gesprek aan met het kind wanneer deze signalen zich voordoen.

Aanpak van de ruzies en het pestgedrag in zes stappen:

Pesten is een **groepsprobleem**.

Om pesten in de groep op te lossen, moeten leerkrachten dus aan de slag met de hele groep.

Wanneer ouders signalen krijgen dat er gepest wordt, nodigen wij ze van harte uit dit te melden bij de leerkracht.

Wanneer er sprake is van een (pest) probleem tussen leerlingen, handelen wij volgens de volgende stappen:

STAP 1:

Leerlingen die willen dat een ander stopt met zijn of haar (pest)gedrag, hanteren de stopmethode.

Zij geven kort en duidelijk aan dat de ander moet stoppen. STOP=STOP

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

STAP 4:

Wanneer het pesten zich blijft herhalen, gaat de leerkracht een verhelderingsgesprek aan met het gepeste kind.

Daarna volgt een gesprek met de pester. Het doel van het gesprek is de pester medeverantwoordelijk te maken voor een goed sociaalpedagogisch klimaat.

Beide kinderen krijgen opdrachtjes mee om hun sociale vaardigheden te vergroten.

STAP 5:

De groep wordt ingeschakeld om de pester en de gepeste te helpen. De groep bedenkt zelf oplossingen/manieren waarop zij de kinderen kunnen helpen.

STAP 6:

De ouders van pester en gepeste worden op de hoogte gesteld van voorgaande.
(stap 6 kan ook al in een eerder stadium worden gezet)

Na 14 dagen:

De leerkracht bespreekt met het gepeste kind of de situatie is verbeterd. De leerkracht brengt de ouder(s) van de uitslag van het gesprek op de hoogte.

Wanneer het pesten niet is gestopt, worden de ouders van de pester uitgenodigd voor een gesprek. In het gesprek wordt aangegeven wat er al is gedaan om het pesten te laten stoppen.

Ook wordt aangegeven dat de grens nu echt is bereikt. Het pesten moet STOPPEN.

Gezocht wordt naar een mogelijkheid om de pester te helpen met stoppen. Nadruk ligt op het GEDRAG van de pester, niet op de persoon.

Wel worden sancties aangegeven (zie protocol agressie en geweld)

Digitaal pesten

Met name in de bovenbouw doet het verschijnsel digitaal pesten zich nog wel eens voor. Dit gebeurt voornamelijk via de computer thuis maar de gevolgen kunnen zijn weerslag natuurlijk hebben op school.

Om te voorkomen dat kinderen elkaar op school pesten via e-mail of hyves, hanteren we de regels van het internetprotocol.

Internetprotocol:

1. Ik mag alleen op internet als de meester of juf in de buurt is.
2. Ik mag op internet alleen mijn voornaam gebruiken. Ik geef geen persoonlijke gegevens door (adres, telefoonnummer, e-mail adres).
3. Ik ga meteen naar de meester of juf als ik op internet vervelende Informatie tegenkom.
4. Ik maak geen afspraken met mensen die ik ken via internet, ook niet om ze in het echt te ontmoeten.
5. Ik verstuur geen foto's van mezelf via internet/ e-mail, behalve als mijn ouders/verzorgers en meester of juf hier toestemming voor hebben gegeven.
6. Ik reageer niet op gemene, valse, vervelende berichten. Als het hele gemene dingen zijn, waarschuw ik de meester of juf.
7. Ik stuur geen gemene, valse of vervelende berichten naar anderen.
8. Als ik aan het e-mailen ben, is mijn taalgebruik netjes.
9. Als ik een e-mailbericht ontvang van een persoon die ik niet ken, meld ik dit aan de meester of juf.

10. Iets downloaden mag alleen als de meester of juf dat goed vindt.
Wanneer de leerkracht merkt dat er op welke manier dan ook sprake is van 'digitale pesterijen', zal hij/zij dezelfde stappen hanteren als hiervoor beschreven zijn.

Op www.pestweb.nl is veel informatie te vinden ten aanzien van het voorkomen en of omgaan met digitaal pesten.

4 Sancties

Grensoverschrijdend gedrag

In onze omgangsregels staat vermeld hoe wij binnen Impuls willen omgaan met elkaar. Binnen elke schoolsituatie vinden incidenten plaats waarbij kinderen zich niet houden aan deze omgangsregels. Meestal lossen wij dit op middels gesprekken.

Er zijn situaties te bedenken waarbij ernstige grenzen worden overschreden en waarbij de normale aanpak niet afdoende is.

We praten dan over grensoverschrijdend gedrag.

Bij grensoverschrijdend gedrag verstoren leerlingen de les, schelden tegen hun medeleerling of leerkracht, pesten, liegen, vernielen eigendommen van anderen, chanteren, bedreigen of mishandelen hun medeleerlingen of leerkracht.

Hoe willen wij als school omgaan met grensoverschrijdend gedrag?

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig en/of structureel grensoverschrijdend gedrag door een leerling.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- Time-out
- Schorsing
- Verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
2. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.
3. De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag.
Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of, indien dat niet mogelijk is, zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
4. De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
5. Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
6. De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
7. De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk (kopie van verslag) gemeld aan het schoolbestuur.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het bijzonder onderwijs is hierbij van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
2. Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.
3. De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd.
4. De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
5. Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.

Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:

- Het bevoegd gezag
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
6. Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

Bij het zich voordoen van een of meerdere ernstige incidenten, welke ingrijpende gevolgen heeft/hebben voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het bijzonder onderwijs is hierbij van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

1. Er is een gesprek tussen de ouders en leerling, betrokken leerkracht en directie van de school.
2. Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag. Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
3. Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
4. Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
5. De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.

Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.

6. Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

5 De contact/vertrouwenspersoon

Nog nader in te vullen.